

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. avgusta 2016

Povzetek

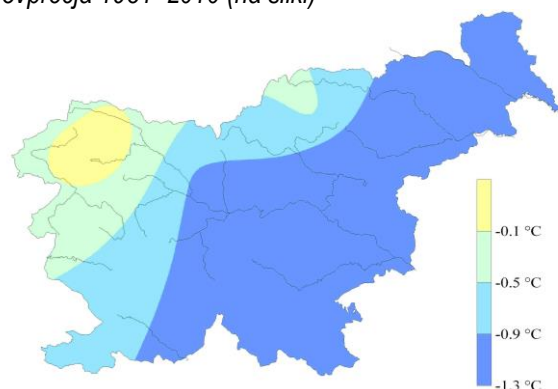
Prehod hladne fronte v sredini dekade je povzročil številna neurja, nekatera tudi s točo, ki so povzročila škodo na kmetijskih posevkih. Še posebno ranljive v tem času so bile zelenjadnice in plodovi jabolk, hrušk ter vinske trte, ki že prehajajo v obdobje zorenja. Količina padavin je bila nadpovprečna, padavine pogoste, ponekod porazdeljene v kar petih deževnih dneh, pogosta je bilo listje mokro, zaradi česar je morala biti pozornost za zdravstveno varstvo pred rastlinskimi boleznimi velika. Preskrbljenost rastlin z vodo je bila v večjem delu Slovenije dobra, razen na Primorskem, kjer je padlo manj dežja od količine potencialno izhlapele vode.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V drugo avgustovsko dekada smo zakorakali z nič kaj poletnim vremenom. Po prehodu fronte (zadnji dan prejšnje dekade) se je pošteno ohladilo, najvišji vrhovi pa so dobili sneženo kapo. Najnižje jutranje temperature zraka so se v večjem delu Slovenije spustile pod 10 °C, najvišje dnevne temperature zraka pa niso presegle 20 °C. Sledili so povečini suhi in sončni dnevi, temperature zraka so bile iz dneva v dan višje in so do sredine dekade ponekod spet presegle 30 °C. A umirjeno vreme žal ni trajalo dolgo. Od severa nas je 15. avgusta dosegla izrazita hladna fronta. Neurja z močnimi sunki vetra, nalivi in toča so najprej zajela Štajersko in Koroško ter se nato pomaknila proti Dolenjski. Toča, ponekod večja od jajca, je luknjala strehe, voda je v potokih drla po ulicah, več kot 100 objektov je bilo poškodovanih, še enkrat toliko jih je zalilo. Posamezni nalivi so bili zelo močni, v Šmartnem pri Slovenj Gradcu je tako v 4 urah in pol padlo kar 92 mm padavin. Tudi po prehodu fronte se je nadaljevalo precej nestabilno vreme z vsakodnevnimi krajevnimi plohami in nevihtami. Vreme se je ponovno stabiliziralo šele ob koncu dekade. Dekadne povprečne temperature zraka so bile po vsej državi pod povprečjem, najmanjše je bilo odstopanje na severozahodu, delež se je večal proti vzhodu, kjer je bilo tudi več kot stopinjo hladneje kot običajno. Tudi sončnih ur je bilo manj kot v povprečju, po notranjosti med 70 in 75, več kot 100 ur pa je bilo zabeleženo le na Obali. Dekadna vsota padavin je bila z izjemo zahodne Slovenije precej nad povprečjem. V delu osrednje Slovenije, Dolenjske in Štajerske je bilo padavin za okrog 50% več kot običajno, v preostalem delu Štajerske in Prekmurja za okrog 100%. Na Koroškem, kjer so bili ob prehodu fronte sredi dekade najbolj na udaru, pa je padlo kar trikrat več padavin kot v povprečju.

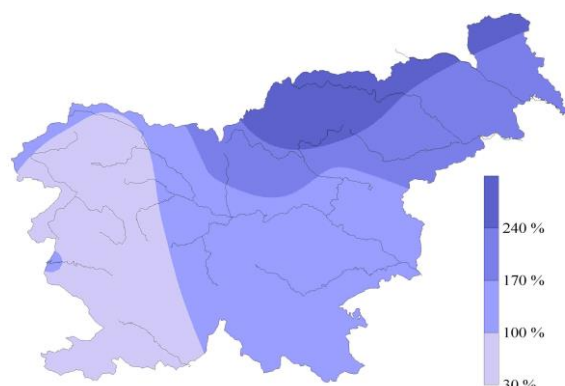
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	21.7	31.5	10.7
Portorož let.	22.0	30.4	9.4
Ljubljana	20.1	30.5	9.2
Novo mesto	19.2	29.8	8.8
Celje	18.8	29.7	5.6
Maribor let.	19.0	28.0	6.0
Rateče	16.2	26.2	3.6
Slovenj Gradec	18.0	27.6	5.5

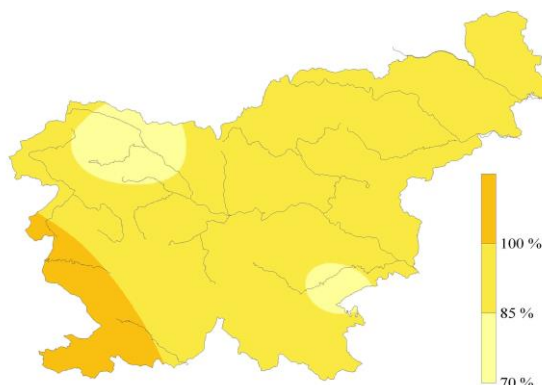
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	27.7	6	4
Portorož let.	10.9	7	3
Ljubljana	41.6	6	4
Novo mesto	52.9	5	5
Celje	47.4	5	5
Maribor let.	59.2	5	5
Rateče	61.7	4	6
Slovenj Gradec	129.9	6	4

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1981–2010 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	99.5	13.3
Portorož let.	115.9	13.3
Ljubljana	75.4	13.3
Novo mesto	72.0	12.8
Celje	76.6	11.7
Maribor let.	72.2	11.8
Rateče	73.2	11.2
Slovenj Gradec	75.2	12.3

TEMPERATURA TAL

Padavine in ob ohladih nekaj časa podpovprečne temperature zraka so vplivale tudi na temperaturo tal, ki je razen na obalnem območju ostala pod dolgoletnim povprečjem. Povprečne temperature tal so bile med 20 in 23 °C, na Primorskem malo nad 25 °C, oziroma od 0,5 do 1,2 °C pod povprečjem. Najvišje temperature tal v globini 5 cm so se le na Primorskem povzpele nad 30 °C, drugod so se gibale med 25 in 27 °C, nekaj cm globlje so bile od teh okoli 1 do 2 °C nižje. Najnižje zabeležene temperature niso padle pod 15 °C.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (T_t , °C)

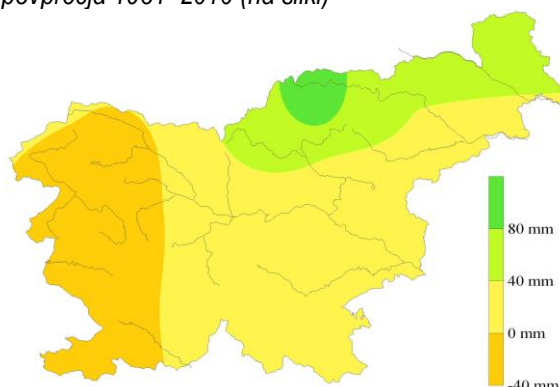
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	25.2	-0.5	17.5	33.0	25.2	-0.4	18.8	30.2
Portorož let.	25.4	0.3	16.8	34.1	25.3	0.1	19.0	29.5
Ljubljana	22.4	-0.4	16.1	27.6	22.5	-0.4	17.4	25.8
Novo mesto	22.0	-0.5	15.7	27.9	22.2	-0.5	17.3	25.0
Celje	21.7	-0.7	16.3	25.4	21.5	-0.8	17.4	23.7
Maribor let.	21.6	-1.2	14.4	27.2	21.5	-1.2	16.0	25.0
Slovenj Gradec	20.4	-1.1	14.7	25.4	20.2	-1.2	15.6	23.5

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Zaradi nadpovprečne količine padavin, ki je bila v 2. dekadi avgusta zabeležena v večjem delu Slovenije, je bila posledično povečini pozitivna tudi vodna bilanca. Vodni presežki so se po nižinah gibali nekje od 5 do 25 mm. Na Koroškem, kjer so prejeli največ dežja, pa je vodna bilanca znašala kar 100 mm, kar je za 80 mm več kot običajno. Medtem pa vodna bilanca še naprej ostaja negativna na Primorskem, kjer je na Obali primanjkljaj v tej dekadi znašal okrog 40 mm, na Goriškem pol toliko. Primorska je tudi edina regija v kateri je izhlapevanje v tej dekadi preseglo 5 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB , mm), evapotranspiracije (ET_0 , mm), število dni z $ET_0 > 5$ mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1981–2010 (na sliki)

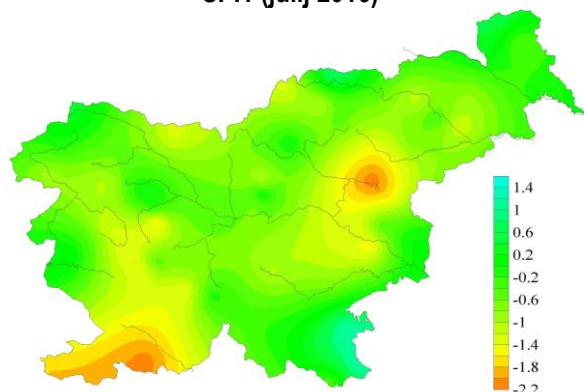
Postaja	VB	ET_0	$ET_0 > 5$ mm
Bilje	-17.8	45.5	3
Portorož let.	-39.4	50.3	5
Ljubljana	7.8	33.8	0
Novo mesto	19.8	33.1	0
Celje	13.3	34.1	0
Maribor let.	25.8	33.4	0
Rateče	34.1	27.4	0
Slovenj Gradec	100.5	29.4	0

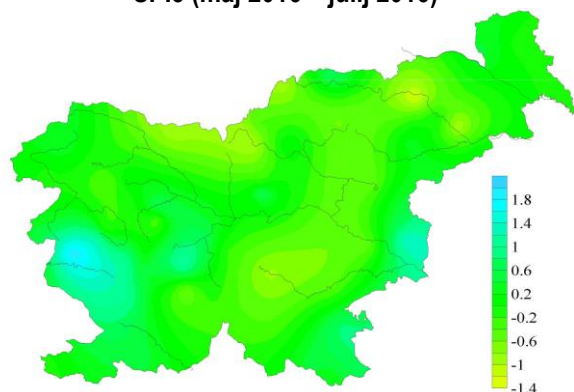
STANDARDIZIRAN PADAVINSKI INDEKS

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI1 (julij 2016)

SPI3 (maj 2016 – julij 2016)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

V sredini dekad se so ob prehodu hladne fronte razbesnela številna neurja, z močnim vetrom, nalivi in točo. Ta je ponekod v Podravju močno oklestila kmetijske pridelke. Najbolj prizadete zelenjadnice se ne bodo več obrasle, za manj poškodovane pa je svetovalna služba pripravila navodila za zaščitne ukrepe. Dež je v večjem Slovenije dobro namočil kmetijska tla, kar je obetavno za zgodnji razvoj strniščnih posevkov in za porast trave, ki jo bodo kmalu dodajali silazam. Na severovzhodu je voda v tleh še naprej ostala težje dostopna, saj je bil učinek dežja nad izčrpano talno vodno zalogo precej manjši. Koruza je v mlečni zrelosti, zgodnejši hibridi pa prehajajo v voščeno zrelost. Sredi meseca se je v vinorodnih okoliših vseh treh vinorodnih dežel začelo spremljanje dozorelosti grozdja. Primerjava rezultatov analiz (spletne strani Kmetijskih zavodov) primerljivega obdobja preteklih dveh let kaže da letošnja teža jagod zaostaja, nižja je tudi vsebnost sladkorja, neprimerljivo višja pa je vsebnost kislin, kar je odraz vpliva vremenskih razmer na dinamiko zorenja. V vinogradih poteka redčenje listne mase z zeleno rezjo, s katerim vinogradniki poskrbijo, za kar najboljši pretok asimilatov v grozdne jagode in hkrati uravnavajo rast lesa. Nestanovitno vreme z visokimi temperaturami zraka in visoko vlažnostjo zraka je še omogočalo okužbe s peronosporo. Enako so velike možnosti ponovnih okužb tudi pri paradižniku, krompir pa marsikje že izkopavajo. Vegetacijsko obdobje se je prevesilo v drugo polovico. Jutranja megla je vztrajnejša, dozoreli plodovi črnega bezga kažejo na to, da je nastopilo pozno poletje. Barvajo se plodovi gloga, ki po fenološkem koledarju pričajo o tem, da se bo pozno poletje vsak čas prevesilo v zgodnjo jesen. Kmalu bomo med travo, ki poganja za tretji odkos, lahko uzrli tudi cvetove jesenskega podleska. Tedaj bo nastopil čas, ko se bodo obarvali tudi plodovi šipka, čeprav bo do polne dozorelosti njegovih plodov potrebno počakati vsaj do konca prve deкаде septembra.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 22. 8. 2016

SLOVENIJA	Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihite					
Pojavi	dež				
Tmax [°C]	25	27	27	28	28
Tmin [°C]	14	13	13	14	15
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	18 .. 36	7 .. 18	0	0	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/> pod povezavami *Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni*